

20

härskettä

3-4

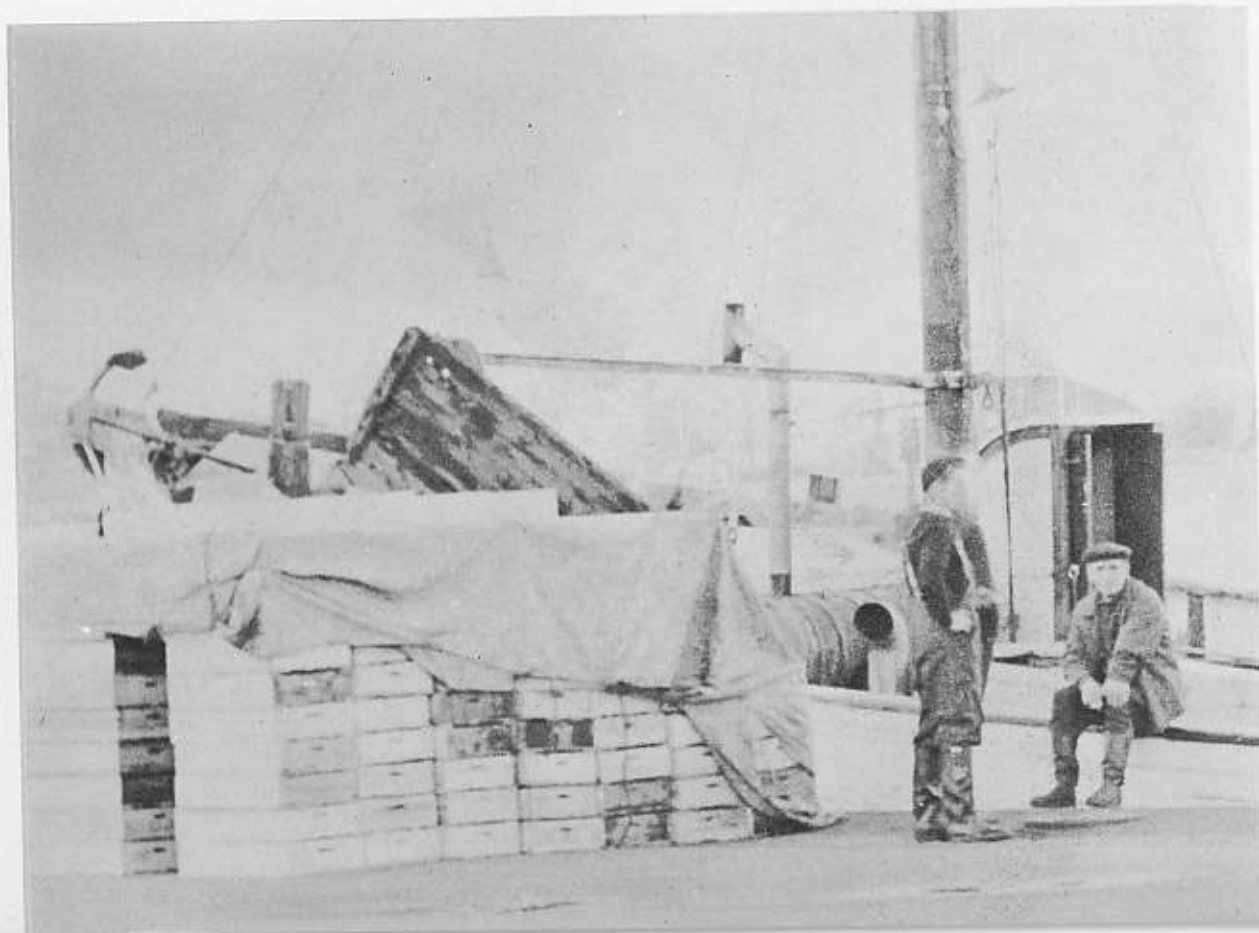
pärskettä
julkaisija: STL/helsingin lyseon teinikunta

68. vuosikerta
pää: lehtori timo tenhola

vastaava: martti mellais
toimittajat: hannu ahjonpalo

antero launis
jukka ranta
taitto: juhani pirskanen

1966

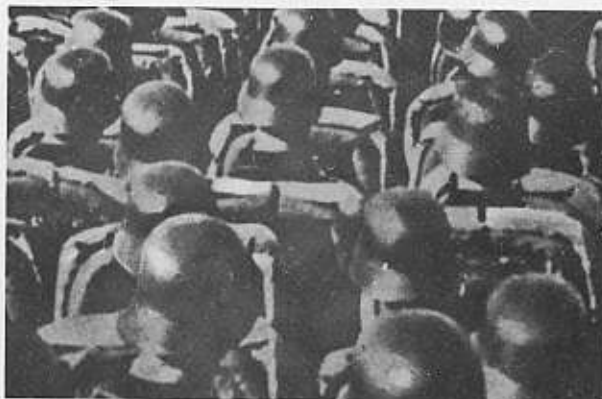
arvot vanhanlaiset

Meitä on kasvatettu isänmaallisuuteen, koulu kasvattaa meitä siihen, yhteiskunta painostaa meitä omaksumaan sen. Tämänhetkinen elämämme perustuu isänmaalle, ne ovat maailman tämänhetkisen turvallisuuden perusta.

Isänmaa-ajatteluun kuuluu olennaisesti äärimmäinen vastuuntunto isänmaasta, sen tulevaisuudesta, sen asukkaistakin. Isänmaa-ajatteluun kuuluu olennaisesti se, että suhteet toisiin valtioihin, toisiin kansoihin hoidetaan isänmaan edun pohjalta. Itsekyyden pohjalta hoidetut kansainväliset suhteet johtavat kriiseihin, mahdollisesti sotiin. Toisaalta kehittyi hiljalleen suurkriisejä, kuten köyhän etelän ja rikkaan pohjoisen välinen kasvava ristiriita ja idän ja lännen välinen kauhutasapaino.

Maailma tarvitsee paljon paremman järjestelmän kuin nykyinen kansallisvaltiojärjestelmä. Pelkästään maapallon säilymisen kannalta on kansallisvaltiojärjestelmä liian tulenarka, totaalinen sota merkitäisi totaalista tuhoa. Taloudellisesti on valtioiden väliseen kapitalistiseen riistopolitiikkaan perustuva kansallisvaltiojärjestelmä voimavaroja tuhlaava ja etelän ja pohjoisen välistä ristiriitaa syventävä.

Ensimmäinen askel kohti parempaa järjestelmää on luopuminen isänmaa-ajattelusta niin yksilöllisellä kuin valtiollisellakin tasolla, kun aika on kypsä. On astuttava ulos isänmaasta maailmaan, on kehityttävä isänmaallisesta ihmisestä maailmalliseksi, koko maailmaa rakastavaksi yksilöksi. Ih-

miskunnan kannalta ei ole tärkeää turvata jonkin isänmaan ylellistä hyvinvointia, kun kaksi kolmasosaa maailmasta näkee nälkää. Maailman kannalta ei voi olla tarpeellista tappaa toisen isänmaan vapaata poikaa isänmaan vapauden tähden, sillä elämisen vapaus on isänmaan vapautta suurempi.

Yhteiskunnan melle asettamat velvollisuudet on arvioitava uudelleen, osakokonaisuutta kokonaisuuden kustannuksella, isänmaata maailman kustannuksella palvelevat velvollisuudet ovat kvasivelvollisuuksia, eikä ihmistä voi pakottaa niitä täyttämään.

vastaava

Suomenmaassa oppii lapsi puhumaan ja kirjoittamaan äidinkieltään teknisesti moitteettomasti elämänsä ensimmäisen vuosikymmenen aikana. Oppikoulussa hän oppii systemisoimaan jo oppimansa teknisen taidon, oppii systeemin nimitykset ja sen säännönmukaisuudet; hän oppii kielloppia. Oppikoulussa hän oppii kirjoittamaan asiaa, objektiivista ja olevaista selittävää asiaa; hän oppii ainekirjoitusta. Oppikoulussa hän säilyttää teknisen puhekykynsä, pystyy jopa harjoittamaan sitä puoli tuntia vuodessa.

Ja kuitenkin kielen, kirjoitetun ja puhutun, kriiteeri on, että se on tiedotuksen, itsemme ilmaisemisen ja älyllisen kosketuksen väline. Kieliopilla on hyvät puolensa, nimenomaan vieraiden kielten systemaattisessa omaksumisessa, mutta onko meillä varaa umpioida itsemme ilmaisemisen ja älyllisen kosketuksen väline palvelemaan puhdasta, jopa steriliiä tiedotustoimintaa.

Ainekirjoituksen vaatimus objektiivisuuteen on epärealistinen, ihminen ei kykene käsittelemään asioita objektiivisesti, jollei hän ole tiedostanut niitä subjektiivisesti, jollei hän tiedä omaa, sielunsisäistä kuvaansa niistä. Ihmistä ei voida suoraan johdattaa objektiivisuuteen, hänelle on annettava aikaa ja oppikoulu on se aika. Nykyinen tilanne johtaa siihen, että normaalioppilas kirjoittaa ainoastaan tietoa-aineista, jotka kumallevat olevaista todellisuutta.

Oppikoulujemme puheopetus on lähes olematonta ja puheen tekniseen oppimiseen tähtäävää. Puheen asemaa sosiaalisessa kanssakäymisessä ei tuoda esiin, oppilaita kasvatetaan hiljaisuuteen, ujouteen. Teknistä puheopetusta tulisi kehittää, mutta tärkeämpää on opettaa oppilaita ilmaisemaan itseään puhumalla, luomaan kontakteja puhumalla; toisin sanoen keskustelemaan pienryhmissä ja suurissa joukoissa, kokouksissa. Koulun opetusohjelmaa tulee muuttaa enemmän keskustelua suosivaksi, oppilasta objektista subjektiksi.

vastaava

RAUHANJAARLI

BERT-
RAND
RUSS-
EL

BBC

Jaarli Russell; s. 1.5.1872; tunnettu engl. filosofi, matemaatikko, kirjailija, yhteiskuntakriitikko, pastifi; kirjallisuuden Nobel-palkinto; I maailmansodan aikana puoli vuotta vankilassa (kehotti ihmisiä kieltäytymään asepalveluksesta); 1940 USA:ssa riistettiin professorin arvo ("moraaliton julkaisu"); tutkinut ja kehittänyt filosofiaa ja logiikkaa, perustanut ns. loogisen empirismin; alkoo tänävuonna järjestää Pariisissa (?) oikeudenkäynnin USA:ta vastaan, syyte: sotarikollisuus Vietnamin kansaa kohtaan.

Bertrand Russell ei aio hellittää, 94 ikävuotta olisi monelle hyvä veruke, mutta hänellä on vielä tekemistä.

"Idän ja lännen suurvaltojen hallitusten tarkoituksellisen toiminnan tähden tulee joka päivä yhä epätodennäköisemmäksi, että tämän vuosisadan lopussa olisi eläviä ihmisiä. Aina siitä lähtien, kun vaara tuli ilmeiseksi, hallitukset ovat tehneet kaikkensa suurentaakseen sitä."

Kukaan ei voi sanoa, ettei Russell olisi yrittänyt. Jo puoli vuosisataa sitten hän ehdotti, että sellaisten kuolleena syntyneiden järjestelmien kuten kapitalismin, sosialismin ja palkkasysteemin lisäksi nationalismi pitäisi kitkeä pois kaivamasta perustustamme. Tilanne ei silloin vielä ollut vaarallinen. Nykyisin sensijaan ydinaseet ja biologinen sodankäynti tekevät pienestäkin selkkauksesta vakavan, totaalinen sota ei voi olla enää alueellisesti rajoitettu, siitä tulee maailmansota.

Näiden syiden vuoksi Russell yrittää selvittää ongelmaa toisesta päästä: olemme myöhästyneet, emme ole pystyneet poistamaan sotien syytä. Koska yhteentörmäykset ovat todennäköisiä, ainoa mitä voimme tehdä on vähentää lopullisen tuhon mahdollisuutta. Tähän päästään kieltämällä sellaiset aseet ja tuhovälineet, jotka tappavat kaiken elollisen valikoimatta, kysymykseen tulevat siis ensisijaisesti juuri ydinräjähteet ja biokemian tuotteet.

Asetelma on tosiaan hyvin mielenkiintoinen. Erään arvion mukaan v. 2000 maapallolla olisi noin 7,4 miljardia ihmistä, jos väkiluvun kasvu lisääntyisi tasaisesti. Tämä on täysin mahdoton määrä, vaikka käytössämme olisi sata FAO:n kaltaista järjestöä. Nykyisillä 5000 työntekijällään FAO pystyy auttamaan vain sen verran, että romahduksen tullessa nälkään kuolevia on hieman enemmän. Liikakansoitukseen on kaksi ratkaisua. Kehitysjärjestöt ovat kalliita, monimutkaisia, ja usein suurvaltojen ulkopoliittikasta piittaamattomia. Siksi niitä ei saattavammin ole. Lämpöydinräjähteet ovat paljon yleisempiä ja suositumpiakin. ("Liittyytekä tekin ydinasekerhoon, on hienoa olla ydinasekerhon jäsen"). USA on ystävällisesti ilmoittanut maailmalle pystyvänsä tappamaan 500 000 000 kiinalaista yhdellä ainoalla B-52 pommittajien hyökkäyksellä, tähän voi sitten lisätä mannertenväliset ohjukset. Ja on huomattava, että nämä ovat vain taktillista kalustoa; tarpeen vaatiessa "likaisilla" räjähteillä on yksinkertaista tehdä globaalinen itsemurha.

Myönnetään, olemme edenneet liian nopeasti, modernin tekniikan välitteet ovat vaarallisia käsissämme, rajaton voima ja keskiaikainen ajattelutapa eivät sovi yhteen. Mutta onko reaalista vaatia, että suunnattoman rikas, melkoisen suvereeni valtio luopuisi teollisuudenhaarasta, jonka investoinnit ovat olleet suunnattomat, ja joka käyttää työvoimanaan maan ehdottomasti älykkäintä osaa? Luonnollisesti ydinvoimalle löytyy käyttöä teollisuuden energialähteenä, mutta siirtyminen vain rauhanomaiseen tutkimus- ja kehitystyöhön tulee olemaan vaikea ja kallis, periaatekysymyksenä (valtion turvallisuus maailman turvallisuutta vastaan) vielä epätodennäköisempi.

Kun Russell vaati sosiaalisia ja yhteiskunnallisia muutoksia, ei tapahtunut mitään sellaista, jota voisi sanoa näiden mielipiteiden toteuttamiseksi. Luonnollisesti Russelin vaikutus on ollut valtava, mutta vain vapaa-ajattelijoiden ja humanistien keskuudessa. Johtavat henkilöt lukevat harvoin filosofiaa, koska he eivät ota vastaan alhaalta tulleita neuvoja. Tuskinpa nytkään tapahtuu mitään. Asia on valitettava, mutta tosi: hierarkia, joka päättää maailman asioista, on kaukainen ja saavuttamaton, sen päätöksiin ei voi vaikuttaa. Toisaalta tällaisilla jonkin verran perustavaa laatua olevilla ajatuksilla (olemassaolo!) ei voi käydä kauppa. Ei ole kompromissia aseistariisunnan ja kilpavarustelun kesken, kultaista keskittietä kansainvälisen vastuun ja "realistisen" nationalismin välillä.

Noin kuukausi sitten eräs ranskalainen lehti kysyi viidenkymmenen maailman johtavan tiedemiehen ja ajattelijan mielipidettä ihmiskunnan lähitulevaisuudesta. Niinpä tiedusteltiin Russellilta, millä tavalla maailma eroaa nykyisestä kahdenkymmenen vuoden kuluttua. Vastaus: "Silloin ei ole enää ihmisiä." Lausuma voidaan selittää shokeeraavaksi, kuitenkin

se lienee täysin vilpiton. Ajan mittaan Russell on luonnollisesti muuttanut tavoitteitaan. Kymmeniä vuosia sitten häntä sanottiin teoreettiseksi anarkistiksi. Tänään hän taistelee aikaa vastaan, ei itsensä tähden, vaan kaikkien. Meidän olisi jo kauan sitten pitänyt kääntää sivistyksemme suunta. Jos poistamme itsemurhavälineet, saamme hieman lisää aikaa, ja se pieni lisä voi olla riittävä.

"On tullut aika, jolloin vain suurimittainen yhteiskunnallinen tottelemattomuus (ei-väkivaltainen) voi pelastaa väestön kuolemalta. Jota hallitukset sille valmistavat. Vaikka olen älyllisesti vakuuttunut siitä, että jokaisen ihmiselämän suuren parannuksen täytyy olla asteittainen, yhä mielikuvitustani hallitsee toivo sydämen kertakaikkisesta muutoksesta."

Aika, parituhatta vuotta, jona ihmisrodulla on ollut sivistys ja jonkinlainen herruus muihin eläimiin nähden, on pieni maapallon ikään (n. 5000 000 000 vuotta) verrattuna. Huomionarvoinen saavutus siis, jos jysäytämme kaiken kerralla. Koko maailmankaikkeuden huomioon ottaen teko kuitenkin kalpenee. Arvellaan, että on olemassa ainakin kymmenen biljoonaa kiertotähteä, joissa voisi olla korkeakoa elämää. Kävi miten kävi, laajasti katsoen se ei vaikuta puoleen eikä toiseen, kukaan ei tule meitä kaipaamaan.

Timo T.Karmakallio

(Bertrand Russellin teoksia:
 Politiikka ja etiikka
 Onnen valoittaminen
 Avioliitto ja moraalit
 Miksi en ole kristitty
 ja puolisonsataa muuta)

haulikko: osako melkas, val ootkos säkin humanisti
poju: kolautti kuollaaksi poikansa tulevan suuriruh-
tinaan - niin tulemattahan se sitten jäi
näillä yrjöllä oli paljon huonoja taipumuksia,
todella nimensä väärtejä

leena: hillittääpäs nyt itseänne koskela

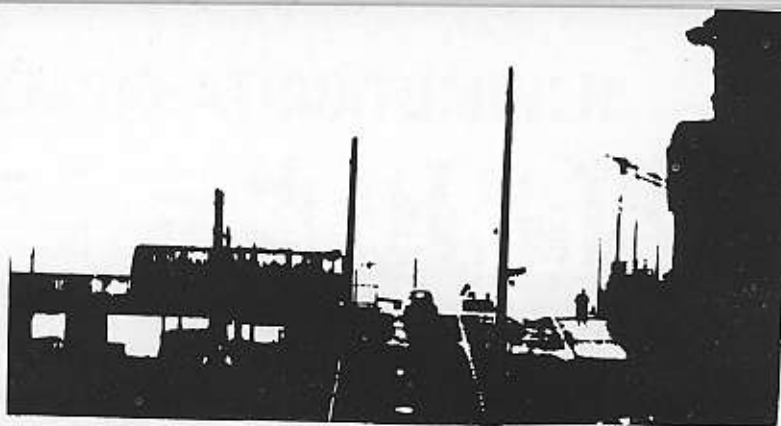
kykki: tarttee aina jo sunnuntain korjata kokkeet,
et pääsee maanantain kattoon virkiinialaista
enhän mie niit poikki kato, vaan niit hevosiä

rantsu: hyvät ihmiset sentään pojat
eipäs puhalleta kun ei ole edes kuumakaan
ho hoi heräjä sinä joka makajat
mitä turhaan huudatte, ottakaa naamasta kiinni
niin pääsette vähemmällä

tane: täällähän saa vastauksia ihan odottamattomilta
ihmisiltä kun kysyy vaan
kuka on oksentanut taululle?
parempihan on että juot nyt kuin illalla
olkaa nyt hiljaa minä haluan väillä nauttia
omasta äänestäni

malcolm-ai kansa tuota

Malcolm istui puiston penkillä hotellin edessä. Hän asui tässä hotellissa - yksin; nukkui kun nukutti; söi kun oli nälkä. Hän istui ja katseili uneliaana ohilukkevia, kiireisiä ihmisiä, joilla ei ollut aikaa huomata mitään ympärillään, joilla ei ollut aikaa istua puistossa. Malcolm torkahti silloin tällöin. Eräänä päivänä hän havahtuessaan havaitsi vieressään istuvan professorin, astrologin. Alkoi keskustelu. Niin kauan kuin asia kiinnosti Malcolmia, hän seurasi valppaana, mutta keskustelun kohotessa liian korkealle Malcolm in käsitettäväksi, hän torkahti. Hänellä oli nimittäin tapana nukahtaa, jos hän ei käsitänyt tai viltsinyt kuunnella. Professori antoi Malcolmille osoitteita käytäväksi, ja Malcolm lähti maailmalle ja pyrki miellyttämään. Ja Malcolm miellytti. Ihmiset havaitsivat hänet erikoislaatuiseksi, oudoksi ilmiöksi, joka viehätti kaikkia.

Malcolm on James Purdyn romaanin "Malcolm" päähenkilö. Hän on 14-vuotias, ja hänen isänsä on hävinnyt jonnekin. Malcolm on yksin, ja hänet on helppo muokata joksikin. Ihmiset ainakin luulevat näin - he yrittävät kaikki muuttaa Malcolmia mieleiseksi. Ja Malcolm on heidän mieleisensä. Hän on kaikkien mieleinen. Se on hänen erikoisominaisuutensa, olla ja samalla olla olematta kaikkien muo-

kattavissa. Hän on uudenlainen, hän pyrki miellyttämään kaikkia, hän on kuin kone tai ihmeolento, joka säilyttäen erikoislaatunsa ja yksilöllisyytensä miellyttää kaikkia. Hänen yksilöllisyytensä on toisenlaista kuin se, mitä me nyt pidämme yksilöllisyytenä. Se on passiivista, se on vain olemista, se on yleistä yksilöllisyyttä.

Kirjan motiivi on Malcolm - hän, hänen elämissensä, olemuksensa, hänen syntymänsä ja kuolemissensa. Malcolm on aikansa tuote, meidän aikamme seuraavan ajan tuote. Me olemme hänen edeltäjiään, me tulemme synnyttämään hänet - hän on tulevaisuuden kuvamme. Hän ihmetyttää meitä, hän tuntuu meistä oudolta, emme kuitenkaan ihmettele häntä itseään, vaan hänen tulemissensa aikaa. Onko Malcolm tulevaisuuden ihminen nykyhetken maailmassa; hänen elämänsä näennäinen tarkoituksettomuus ja sivullisuus on elämämme todellinen perusta, sen motiivi ehkä hieman lohduton ja absurdi. Me oudoksumme aluksi sitä, sitten jotkut hyväksyvät sen, toiset vastustavat viimeiseen asti. Kuitenkin Malcolm miellyttää meitä niin kuin hän miellytti kirjan henkilöitä.

Malcolm motiivi on tulevaisuus, nykyhetken vaikutus siinä, ja tulevaisuuden vaikutus nykyhetkeen.

Tuloksena on ympyräketju, jossa jokainen asia vaikuttaa toiseen ja joka on kuitenkin yllättävä - vaikka tiedämmekin summan tekijät - ja samalla luonnollinen.

Kirja kertoo meistä, me olemme kirjan henkilöitä, me olemme niitä, joihin pyritään vaikuttamaan, ja me olemme niitä, jotka pyrkivät vaikuttamaan. Me olemme kaiken perusta, me olemme olleet kaiken perustana, menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden.

Kirjan motiivit ovat saman motiivin eri ilmenemismuotoja. Kaikki keskittyy Malcolmiin, hänen toimintaansa, hänen aikaansaamaan vaikutelmaan, hänen saamiinsa vaikutelmiin, hänen elämiseensä ja kuolemiseensa.

Hän syntyi, kasvoi isän hoivissa. Isä kuoli. Hän eli yksin, kunnes tapasi professorin, astrologin, sai osoitteita, miellytti ihmisiä, eli elämäänsä. Hän odotutti muita ja itse vain haukotteli ja silloin tällöin nukahti. Hän meni naimisiin iskelmätähden kanssa, ja puoliset pettivät toisiaan, toinen toiseltaan tietten. Hän riutui omaan olemattomuuteensa ja kuoli kuumeeseen.

Jarkko Hautamäki

godat, →Liittokuntien godat.
(< engl.), yhden käden ampuma-ase,
kammiot (tavallisesti 6, joskus 5 tai 7)

riivässä
t. lie-
pun ta-
n että
voidaan
n am-
piipun
:n osat
pu, sen

Naganrevolveri.

Vasemman
perääntyä
ryhtyivät
sivustaa
saapui k-
käten vuo-
lliset työ-
toivin haa-
murtui.
400 miestä
Suomalais

KOULUN DEMOKRATISOITUMINEN

Yhteiskunnassamme on alkanut demokratisoitumisen uusi vaihe, pienryhmädemokratia on pääsemässä työpalkoille ja kouluihin. Työpaikkademokratiaa on vastannut ammattiyhdistysliike ja työnantajajärjestöt, asioihin vaikuttaminen on hoidettu eturistiriidoista ja työntekijän juriidisesti heikosta asemasta johtuen painostuskeinoin. Vasta viime aikoina on keskusteltu siirtymisestä parlamentaariseen demokratiaan.

Kouluissamme oppilaille ei ole ollut mahdollisuutta päästä vaikuttamaan koulun hallintoon, osaksi koululainsäädäntömme tähden. Onhan rehtorille jätetty kaikki vastuu koulun sisäisestä toiminnasta ja näinollen myös lopullinen päätäntävalta. Koulun autoritäärisuus on vieraannuttanut oppilaat koulusta ja siten opetuksesta, toisaalta on vaikutusmahdollisuuksien puute passivoivut oppilaat ja jättäneet heidän myöhemmin yhteiskunnallisen osallistumisen- sa niukaksi.

Yhä demokratisoituvaan yhteiskuntaan ei voida kouluttaa osallistuvia jäseniä niin epädemokraattisissa laitoksissa kuin koulumme ovat. Demokratiaan sisältyy pääasiassa kaksi komponenttia: tasa-arvoisuus ja vaikuttamisen mahdollisuus kaikkiin itseään koskeviin päätöksiin. Kun koulusta aletaan luoda demokraattista on koulun demokratian oltava sovellettua. Opettajien ja oppilaiden täydelliseen tasa-arvoisuuteen ja näiden vaikutusmahdollisuuksien saamista ei voida puhtaan käytännöllisistä ja opetustapahtumaan liittyvistä syistä mennä. Sen sijaan on pyrittävä turvaamaan oppilaiden keskinäinen tasa-arvoisuus kaikissa tilanteissa ja oppilaiden oikeusturva. Opettajien ja oppilaiden välisten suhteiden hoidossa on pyrittävä mahdollisimman tiiviiseen yhteistyöhön. Pohjimmaltaan kouludemokratian on oltava demokraattiselta pohjalta lähtevää koulu-yhteistyötä.

m m

Aurinko on elämän äiti. Noustessaan se on punainen hehku idässä. Myös Platonin valtio oli punainen, ja alkuseurakunta oli punainen. Thomas Moren Utopia 1500-luvulta on punainen, ja Manifesti on punainen, mutta ei utopia. Sitä ei synnyttänyt muutaman ihmisen haave, vaan historiallinen välttämättömyys.

Ihminen vaati yhä suurempaa tuotantoa. Sen saavuttamiseksi nousi nykyaikainen suurteollisuus ja sen isännät porvarit. Tuotantoa valtavasti laajentaessaan he loivat alistetun kansanryhmän proletariaatin, ihmiset jotka eivät omistaneet tuotannonvälineitä, vaan pysyäkseen hengissä joutuivat myymään työvoimansa porvareille, ja siten joutuivat heistä riippuvaisiksi!

Niihin aikoihin Hegel loi dialektisen metodinsa. Marx ja Engels sovelsivat niitä materialistiseen filosofiaan, ja tuloksena oli dialektinen materialismi ja materialistinen historiankäsitys. Ne ovat filosofinen perusta, jolle teoreettinen sosialismi perustui ja perustuu. Marx ja Engels kehittivät yhteiskuntateorioitaan tiukasti tutkimukseen ja tieteen nojautuen, kunnes he vallankumousvuonna 1848 julkaisivat kuuluisan Kommunistisen puolueen Manifestin kootakseen ja järjestääkseen sosialistisen liikkeen. Tämä Manifesti käännettiin pian kaikille kielille ja se levisi ympäri maailman. Se on työväenliikkeen kansainvälisyyttä korostava ohjelmakirja ja toiminnan ohje. Pian Manifesti muodostui sosialistisen kirjallisuuden klassikoksi, joka tosiaan kokosi maailman proletarit yhteisten lippujen alle. punaisten lippujen alle.

Manifestissa Marx ja Engels karkeasti esittävät oppinsa, sekä antavat kehitysteoriaansa perustuvan ennusteen tulevaisuuden tapahtumista kehottaen joukkoja toimintaan ennustamansa kehityksen nopeuttamiseksi. Manifestin perusajatuksena on materialistinen historiankäsitys, jonka mukaan koko historiankulku on luokkataistelujen historiaa, riistettyjen ja riistävien, hallittujen ja hallitsevien luokkien välisen ristiriidan tulosta. Manifesti on tieteellisen sosialismin ensimmäinen esittely, kommunismin raamattu. Siinä todetaan suoraan, että kommunistit kannattavat kaikkialla vallankumouksellista liikettä, joka tähtää kapitalistisen järjestelmän kaatamiseen, väkivaltaista kumousta, jonka seurauksena siirryttäisiin proletariaatin diktatuuriin. Proletariaatti käsittää tässä yhteydessä paitsi työväen myös kaikki keskiluokan, pikkuporvarien ja älymystön edustajat, jotka kannattavat sosialismia. Myös diktatuuri on varsin suhteellinen käsite, eikä siitä voida ymmärtää perinteellisesti. Proletariaatin diktatuuri eli työväenvalta on Manifestin mukaan sosialismin rakentamisen aikaa, ja sen voidaan vieläkin katsoa jatkuvan mm. Neuvostoliitossa. Manifestin lopussa oleva toteamus, että vallankumouksessa proletarit menettävät vain kahleensa, mutta voitettavana heillä on koko maailma, antaa kiihokkeen joukkojen toiminnalle.

МАНИ

ФАКТИ

Monin kohdin Manifesti on vanhentunut, osin virheellinenkin. Tämä on kuitenkin aivan luonnollista, sillä marxilaisuuden kriteeri onkin sen kehittyiskyky. Se ei ole luotunut dogmiksi, vaan tieteen ja historian kehittyessä marxilaisuus pitääytyä nykyhetkeen, omaksuu jatkuvasti uutta. Se on luomiskykyinen. Tämä toteamus on Leninin laajan filosofisen tutkimuksen ehkä tärkein oivallus.

Yleistä närkästystä on herättänyt Manifestin esittämä väkivaltaisuus. Niinpä siitä yleisesti onkin luovuttu. Esim. Suomessa SKP pyrkii julistuksensa mukaan muuttamaan omistussuhteita peristeellisen demokratian puitteissa, ja puolue kunnioittaa monipuoluejärjestelmää sekä porvarillista demokratiaa, mutta ei sen yksipuolisuutta.

(latojan huom: tässä onkin kommunismin eräs vaara. Se on naamioitunut "demokratian" taakse, koska se ei tällä hetkellä muuta voi. Mutta odottakaahan kun se jälleen saa otollisen tilaisuuden. Voi veljet!)

Myös Manifestissa esitetty kurjistumisteoria on todettu virheelliseksi. Syyksi siihen selitetään sosialistisen liikkeen aktiivinen poliittinen toiminta. Edelleen teesi vaimojen yhteisyydestä on vain muisto. Naisten sosialisointi esiintyi muuten jo Platonin valtioteoriassa.

Yleinen sanonta on, että sosialismi on mahdoton toteuttaa ihmisluonteen itsekkyyden takia. Dialektinen materialismi selittää ajattelun erikoisesti järjestäytyneen materiaan, aivojen, toiminnaksi. Siihen vai-

kuttaa ratkaisevasti tajuntamme, materiaan avulla aistittavien kokemusten ja aistimusten laatu, joka määrääytyy ympäristömme, yhteiskunnan, mukaan. Jos tämä ympäristö muuttuu huomattavasti, muuttuvat myös aistimuksenne, ja sen johdosta myös tajuntamme, joka aiheuttaa ajattelutavan muuttumisen. Näin on ihmisen luontaisina pidetyt ominaisuudet osoitettu kehittyviksi. Yleensäkin dialektinen materialismi tieteeseen perustuvana filosofiana pystyy selittämään ilmiöt hyvin rationalistisesti, kieltämättä kuitenkaan hengen olemassaoloa. Henki on vain toissijaista materiaan nähden. Usein luullaan materialistien edustavan jonkinlaista ihanteettomuutta. Kuitenkin monien materialistien taistelu sellaisten ihanteiden kuin tieteen vapauden, ihmisoikeuksien, kaikkinaisen edistyksen tai universaalin rauhan puolesta on tunnettua filosofian historiassa.

Ilmeisesti tietämättömyys erittäin laajasta marxilaisesta filosofiasta on aiheuttanut paljon epäluuloja ja vainojakin sen kannattajia kohtaan. Epäluuloja on luultavasti lisännyt sekin, että aate vapaiden yksilöiden yhteisöstä, jossa kaikki pakottavat organisaatiot kuten valtio, kansallisuus, uskonto, yksityisomistus jne. on poistettu, esitettiin aluksi vain proletareille, eikä yleisesti ihmiselle.

119 riitaisan vuoden aikana jälkeen Manifestin ilmestymisen lukemattomia punaisia lippuja on revitty. Vielä enemmän niitä on neulottu.

rou

"When you're broken and you ain't got a dime, something's on our mind - and that's the blues".

Kun tavallinen teini herää arki-aamuna kello 6,45 neljän tunnin unen jälkeen - hän on puolen yötä valmistautunut kokeisiin, kuten ahkera koululainen alnakin - hänestä tuntuu siltä, että jokaista vastaan-tulevaa lähimmäistä pitäisi lyödä, varsinkin jos tämä yrittää puhutella häntä. Sanomme, että teini on tällöin pahalla tuulalla. Joku amerikkalainen neekerin sijaan sanoisi: "He's got the BLUES" tai "The BLUES got him".

Blues on monipuolinen sana. Se merkitsee tunnetta: yksinäisyyttä, koti-ikävää, mustasukkaisuutta. Se on volnkkaiden mielenliikutusten personoituma. Se merkitsee näiden tunteiden ilmentymää, bluesmu-siikkia. Blues ei koskaan ole romanttista tai sentimentaalista, vaan traagista, pilkallista ja joskus täynnä purevaa satiria tai itseironiaa, sillä se syntyi Missisipin ja Louisianan puuvillapelloilla, olo-suhteissa, jotka eivät inspiroineet herkkiä tunteita.

Neekerille ominainen rummutus oli heiltä kielletty Amerikassa pakamallisena, ja siksi he ilmaisivat itseään toisella tavalla, laululla, jonka melodiset ainekset olivat kotoisin heidän istensä maasta, Afrikanasta. Tyyppillinen afrikkalaisuus on bluesin sävel-asteikko, jossa kolmas ja seitsemäs sävel on ta-soltaan epämääräisiä. Laulujen tekstitt olivat tie-tenkin hyvin alkeellisia, mutta lopuksi vakintui-lyeiseen käyttöön bluesin omaperäinen runomitt-ta (jambinen pentametri).

Solttrapeleina oll, ja on vieläkin mitä merkittösem-piä instrumentteja: pulloja, pesulautoja ja sikari-laatikoista kyhättäviä yksikelaisia "kitaroita". Blues pesityvi erityisesti työsiirtoloihin ja kurtitushuonei-siin, monet nykyisin tunnetut muusikot ovat kiertä-neet vankiloissa. Tästä ei kuitenkaan pidä vetää johtopäätöstä, että tullaan blueseständeksi on kat-kaistava väliä estvällän kanssa.

MUSTAN MUSTA LAULU

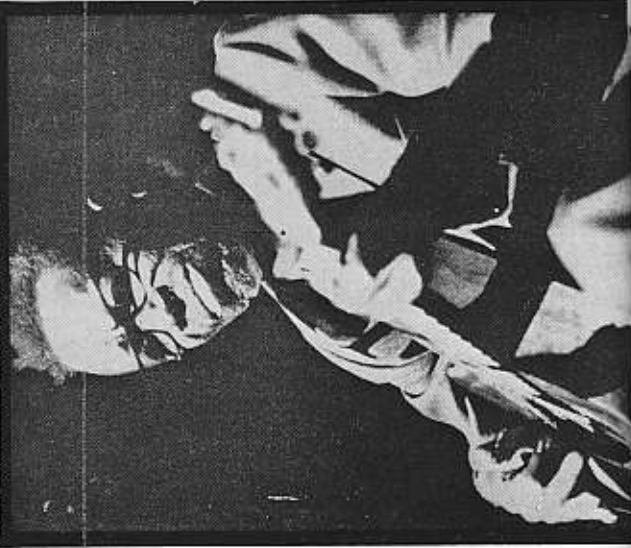
Helsingissä vieraili 25.10.-66 ensimmäistä kertaa American Folk Blues Festival, joka on jo vuodesta 1962 kiertänyt Eurooppaa. Esintyjät ovat vaihtuneet joka vuosi, tosin muutamät ovat olleet mukana useampanakin vuonna. Konsertin järjestäjien Horst Lippmannin ja Fritz Rau'n tarkoituksena on ollut tarjota mahdollisimman monipuolista bluesia Texasin countryyylisistä aina Chicagon kovaan blues beattiin asti. Konsertin suurimmaksi tähdeksi nousi tänä vuonna Sleepy John Estes, viimeinen "vanhan polven" bluesaulaja ja -kitaristi. Hän levytti abkerästi jo vuosina 1929-42, ja oli tuohon aikaan merkittävimpiä miehiä alallaan, mutta sitten hän vajui unohtuksiin. Kun Sleepy John Estes vuonna 1962 jälleen löydettiin ränsistyneestä majasta puuvillapellon keskeltä, hän oli vanha sokea mies, joka näytti vain odottavan kuolemaa vapautukseensa sinyksistään. Hän eli vaimonsa ja viiden lapsensa kanssa suorastaan epäinhimillisissä oloissa. Hänet vietin Chicagoon laulamaan levyille, ja Lippmann & Rau toi hänet Eurooppaan - ja Sleepy John oli uudelleen hupulla. Hän esintyi aluksi yhdessä Hammie Nixonin kanssa, Hammie soitti huuliharppua ja pulloa. Sittemmin hänen kumppaninaan on ollut sähkömahdollinia soittava Yank Rachell: Estes on bluesin ruumiillistuma: vanhus, jonka ääni on itkevä ja dramaattinen. Hänen kitaransa on vain laulun tukena, eikä hän yritäkään sillä mitään akrobaattisuoritusta. Hänen bluesinsa on kaikkein primitiivisintä, se on säilyttänyt yksinkertaisuutensa ja viipittömyytensä.

Country bluesin kakkaiden aikojen suurin persoonallisuus oli "12-kielisen kitaran kuningas" Leadbelly, oikealta nimeiltään Huddie Ledbetter. Hän syntyi noin vuonna 1885 lähellä Morringsportia Loulsianassa, mutta hänen ollessaan vlistvuotias perhe muutti Teksasiin, missä Huddie oppi nopeasti tekemään työtä puuvillapelloilla kuin mies ainakin. Hänestä kehittyi myöhemmin todellinen mestari puuvil-

lappolinnassa. Leadbellyllä oli ilmeinen taipumus joutua valkeuksiin - varsinkin naisten kanssa. Puolet ellinajastaan hän olti elänyt vankiloissa, jos hän olisi kärsinyt tuomionsa täysmittaisina. Kolme kertaa hänet tuomittiin vankeusrangalstuksiin, kerran naisen kimppeun hyökkäämisestä ja kaksi kertaa murhayrityksestä. On lukemattomia tarinoita siitä, oliko hän syyllinen näihin rikoksiin ja mitä todella tapahtui. Ensimmäisellä kertaa hän karkasi vankilasta pelkoaukean yli vartijan klväärin luotien vihkussa hänen ympärillään.

Elettyään pitkän ajan lainsuojattomana hän joutui jälleen vankilaan, mutta pääsi pian ehdonalaiseen vapauteen kirjaimellisesti laulamalla itsensä ulos kaltereiden takaa. Hän tutustui tällä tavoin perusteellisesti muun muassa työlauluihin. Leadbellyn merkitys onkin suuri, paitsi itsenäisenä runoilijana ja säveltäjänä, myös Amerikan kansanlauluartereen keräijänä. Hänen oma tuotantonsa käsitti satoja lauluja. Kokonaisuuksaansa Leadbellyn ohjelmisto oli monipuolinen. Silhen sisältyi negrospirituaaleja, hempeitä balladeja ja kansantanssisävelmiä tavannukaisten kahdentoiista tahdin bluesien ohella. Hän soitti valtavaa 12-kielistä kitaransa tyylillä, johon oli selvästi vaikuttanut hänen New Orleansissa kuulemansa kapakkaplantistin musiikki boogie-teenonnen. Hänen äänensä oli teräkseniä vlteli hänen ollessaan yli 60-vuotias, ja hän oli parempi laulaja kuin useimmat muut bluesihhdet.

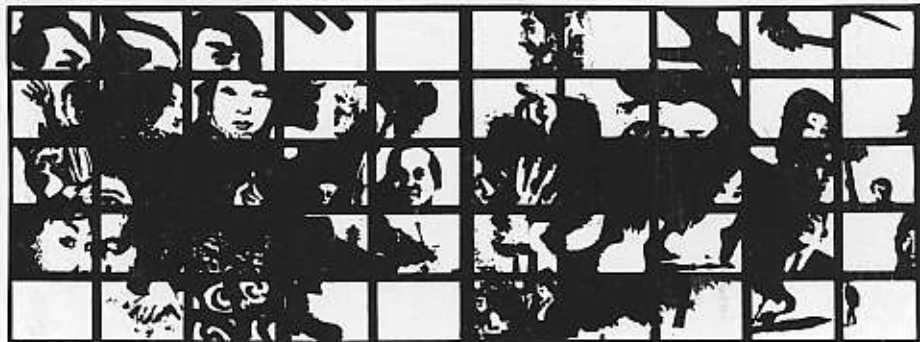

Hänen suurin menestyslevynsä, balladi "Good night Irene", ylitti kahden miljoonan kappaleen myyntiluvut kuusi kuukautta hänen kuolemansa jälkeen; Lead-belly kuoli Belleveuen sairaalassa New Yorkissa jouluun kuudentena päivänä 1949.

Rhythm and bluesin "kovan linjan" tyyppillinen edustaja on Junior Wells, laulaja ja huuliharpiisti, joka myös osallistui Folk Blues Festivaalille. Hän syntyi 32 vuotta sitten Memphisissä, Tennesseessä, ja muutti Chicagoon 1946. Hänellä oli nuoruudessaan tilaisuus kunnella sen ajan johtavia bluesyhtyeitä, ja hänkin innostui. Kerran hän näki panttilainamossa huuliharpun, joka maksol kaksi dollaria, ja päätti saada sen. Hän meni töihin kuormas-auton apumieheksi ja patski töitä viikon ajan. Palkka oli puoltolista dollaria (!) koko viikon työstä. Saatuaan rahansa Wells meni ostamaan harppuaan. Kun hänelle ei myyty sitä puolellatolista dollarilla, hän heitti rahat pöydälle, steppasi huuliharpun ja juoksi pois. Hän joutui oikeuden eteen, mutta kun hän oli näynteeksi soittanut salissa, tuomari heitti panttilainamon hoitajalle puuttuvan puoli dollaria ja sanoi, että juttu oli peruutettu. Siitä alkoi Amos Wells Juniorin ura. Hänessä kuvastuu nykyisen neekeripolven itsevarmuus ja kapinallisuus. Hänen fantastisen lavashownsa lantionheilautuksineen ja steppauksineen tuo lähinnä mieleen James Brownin tai Mick Jagerlin. Wellsilä on nykyisin oma yhtye, joka on Chicagon parhaita Muddy Watersein, Buddy Buyn ja Otis Rushin yhtyeiden rinnalla.

Nykyisin, rytmim & bluesin ollessa suosittua nuorten keskuudessa lähinnä kitarayhtyeiden osoittaman harrastuksen johdosta, on aidoon neekereiden esittämään folk bluesinkin suosto kasvanut. Rajat folk bluesin, rytmim & bluesin sekä rock-musiikin välillä saattavat olla joskus kovin epäselviä, oikeastaan näiden erottaminen toisistaan ei olekaan tärkeää. Näissä musiikin lajeissa merkitsevät enemmän oikean tunnelman ja rytmin saavuttaminen - ne ovat Afrikan vildakkojen kauluja Amerikasta.

Hannu Ahjopalo

MURHAN ÄÄNET

Warrenin komission julkaistua tutkimuksensa tulokset vuoden -64 lopulla oli jokaiselle amerikkalaiselle selvää, että murhaaja oli ollut yksi, nimittäin Lee Harvey Oswald, ja että ensimmäiseksi ammuttu luoti oli haavoittanut sekä presidentti Kennedyä että kuvernööri Connallya. Kukaan ei todellakaan voinut epäillä FBI:n ja kokoneiden viranomaisien tutkimuksia. Mutta nyt, kun murhasta on kulunut yli kolme vuotta tilanne on toinen: USA herää epäilemään Warrenin komission teoriaa ja suoritettujen mielipidetutkimusten mukaan 60 % väestöstä on sitä mieltä, että murhaaja olisi ollut kaksi tai useampia.

Murhaa koskevia teoksia on julkaistu tämän vuoden aikana useitakin. Kuuluisin on näistä epäilemättä "Inquest", Jay Epsteinin 224 sivuinen teos. Warrenin komission tutkijana Epsteinilla on ollut oivalliset mahdollisuudet kerätä vapaasti aineistoa. Teokseensa hän keskittyy miltei yksinomaan Warrenin komission lalminlyönteihin ja tulee seuraavaan lopputulokseen: "Oswald ei toiminut yksin".

Ensimmäiseksi Epstein kiinnittää huomiota presidentti Johnsonin ihmeelliseen toimintaan määrätessään Warrenin komission jäseniä. Komitean johtaja Earl Warren oli haluton ottamaan tehtävänsä vastaan, mutta voidaan sanoa Johnsonin puoliksi pakottaneen Warrenin johtajan tehtäviin. Myös komission muut jäsenet olivat enemmän tai vähemmän haluk-

kaita ryhtyä tutkimaan Kennedyn murhaa. Epstein sanookin suoraan, että tutkijakomitean seitsemästä jäsenestä oli kaksi sellaista, jotka eivät käytännöllisesti katsoen lainkaan osallistuneet komission työhön. Epstein ihmettelee teoksessaan myös sitä, mikä mahtoi olla Johnsonin tarkoitus hänen määrätessään, että tutkimuksen tulokset saatiin ilmoittavastan sen jälkeen, kun hänen valitsemisensa uudelleen presidentiksi oli varmaa.

Komission työstä Epstein toteaa kylmästi, että sillä tuskin oli tarkoituksena löytää oikeaa ratkaisua murhaan. Tätä puoltavat myös Warrenin sanat, jotka hän on lausunut eräälle tutkijalleen: "Tästä lähtien emme enää yritä avata uusia johtolankoja, vaan sulkea entisiä."

FBI:n suorittamissa tutkimuksissa on todettu, että Oswaldin käyttämällä aseella voi ampua kaksi laukausta 2.5 sekunnissa. Samaten on todettu erään amatöörikuvaajan ottamaa filmiä apuna käyttäen, että Kennedy sai kaksi osunaa 2.3 sekunnin aikana. Lisäksi on FBI:n hallussa ääninauha, jossa on kuultavissa kolme laukausta tämän 2.3 sekunnin aikana. Epstein kysyykin teoksessaan, miksi näitä selkkoja ei Warrenin komissio ole ottanut huomioon julistaessaan tutkimuksiansa tulosta. Edellimmäintusta filmistä voidaan myös laskea presidentti Kennedyn ja kuvernööri Connallyn reagoineen puolen sekunnin

vältäjain, mistä Warrenin komissio päätelee heidän saaneen osuman samasta luodista. Mutta FBI:n halussa olevaan ääninauhaan nojautuen voidaan esittää myös teoria, jonka mukaan Kennedy ja Connally olisivat saaneet osuman eri luodeista.

Warrenin komissiolla on Epsteinin väittämän mukaan hallussaan kuva, jota ei ole saatettu lainkaan julkisuuteen ja joka tukee teoriaa toisen salamurhaajan olemassaolosta. Kuvassa näkyy autoon nojaava mies tähtäämässä kiväärillä kohti presidentti Kennedyä. Kuvan on ottanut dallasilainen lehtimies Orville Nix, joka osallistui innokkaasti Rubyn, Oswaldin murhaajan, huoneistossa suoritettuihin tutkimuksiin. Mutta suureksi vahingoksi tapahtui ikävä "sattuma", kun Nix pahoinpideltiin kuoliaksi omassa asunnossaan.

Epstein kiinnittää huomionsa myös siihen, että FBI ja Warrenin komissio olivat haluttomia kuulustelemaan ilmoittautuneita todistajia. Näitä tosin oli hieman päälle 25 000. Mutta kun ei lainkaan otettu huomioon todistajia, jotka väittivät Kennedyä ammutun edestäpäin (näiden joukossa oli mm. eräs rautatieläinen, joka kertoo kuulleensa laukauksialueella Oswaldin varastoa sijaitsevalta kukkulalta ja nähneensä siellä epätavallista liikehdintää) tuntuu asia omituiselta. Tosin Warrenin komissio voi puolustautua sillä, että ainakaan kyseessä olevaa rautatieläistä ei ehditty kuulustelemaan, koska kävi niin surullisesti, että hän kuoli "auto-onnettomuudessa", jossa ei ollut silminnäkijöitä.

Yleensä ollaankin valmiita liittämään Kennedyn murhaan joukko muitakin kuolintapauksia, joihin

myös edellämainitut kaksi kuolemaa kuuluvat. Epstein luettelee kaikenkaikkiaan kymmenen hämäräperäistä kuolintapausta. Omituisin häistä erään skandaalilehden naisreportterin, joka oli yleisesti tiedotanut julkaisevansa vuosisadan jutun Rubystä ja Kennedyn murhasta, kuolema. Hän sattui juomaan sprin ja huumausainneiden sekoitusta. Rubyn puolustusasianajajan Ton Howardin, joka pääsi keskustelemaan Rubyn kanssa kahdenkesken Oswaldin murhan jälkeen, toi joku tuntematon henkilö tiedottomana sairaalaan, jossa hän myöhemmin kuoli. Kuolinsyytä ei ilmoitettu. Myös murhapäivänä Oswaldin kyyditänyt taksinkuljettaja kuoli kolarissa. Hän oli muuten ensimmäinen dallasilainen taksiautollija, joka sai surmansa viimeisen 30-vuoden aikana liikenneonnettomuudessa.

Useat välttävät Oswaldin olleen erittäin huonon ampujan. Tähän seikkaan kiinnittää Epstein myös huomiota, sillä sala-ampujan on täytynyt omata miltei ilmiömäisen tarkkuuden, Epstein vaatii myös vastusta niihin lukuisiin alkeellisiin erehdyksiin, jotka Dallasin ja FBI:n poliisit tekivät: kirjavarastoa ei eristetty, teitä ei seuljettu, tutkimuksista luovuttiin, kun Oswald oli pidatettu, FBI:n johtohenkilöt eivät pitäneet pöytäkirjaa, eivätkä edes minkäänlaisia muistiinpanoja kuulustellessaan Oswaldia.

Aikoinaan puhuttiin myös paljon Oswaldin teon vaikuttimista. Warrenin komissio ei saanut aikaan mitään järjellistä ratkaisua tähän kysymykseen. Kuten tunnettu kuuluu Oswald kommunistiseen puolueeseen ja hänen pääteltiin toimineen jonkinlaisesta vihasta presidentti Kennedyä kohtaan. Mutta olisiko

tällaiseen vihaan ollut minkäänlaista syytä? Ei varmaan, sillä paranihan Kennedyn aikana huomattavasti suhteet idän ja lännen välillä.

Epstein arvostelee myös FBI:n määräystä, joka kielsi presidentti Kennedyn ruumiinavauksen ja röntgenkuvien julkaisun. Hän miltei suoraan syyttää kirjassaan kuolintodistuksen allekirjoittaneita lääkäreitä siitä, että nämä olisivat soveltaneet todistuksen sellaiseksi, että se sopi yhteen Warrenin komission tutkimusten kanssa. Juuri kirjaansa varten hän on haastatellut erästä presidenttiä tutkinutta lääkäriä, jonka mielestä yhden laukauksista on täytynyt tulla edestäpäin. Hänen mukaansa löytyi presidentin ruumiista kaksi luotia (Warren ilmoitti löytyneen vain yhden, päähän osuneen); toinen oli takaravossa ja oli vioittanut pahoin aivoja. toinen oli selässä ja oli tunkeutunut sisään sormen mitan verran. Lisäksi lääkärin mukaan olisi kolmaskin luoti osunut Kennedyyn ja olisi tullut edestäpäin lävistäen presidentti Kennedyn.

Epstein on haastatellut myös joitakin FBI:n tutkijoita ja eräs on kuulemma antanut hänelle seuraavan lausunnon: "FBI ei usko sitä, että Oswald olisi ainoa murhaaja, mutta todistusten puutteessa emme voi tehdä mitään ratkaisevaa."

Epsteinin teos voidaan katsoa jonkinlaiseksi Oswaldin puolustuspuheeksi. Minusta se ei horjuta mitenkään Oswaldin asemaa murhaajana. Mutta yhtä todennäköistä on, että Oswald ei suinkaan toiminut yksin, vaan hänellä on täytynyt kaikkien tosiasioiden perusteella olla apuri. Vaikka Epstein ampuukin toisinaan karkeasti yli asian, niin voidaan silti kysyä: "Kuka oikeastaan murhasi Kennedyn?" Yhtä hyvin voidaan vaatia asiasta uusia tutkimuksia, sillä Oswald oli vain pikkutekijä, palkkamurhaaja.

jukka ranta

marttijuhani sirviö

sopuisasti naapurit

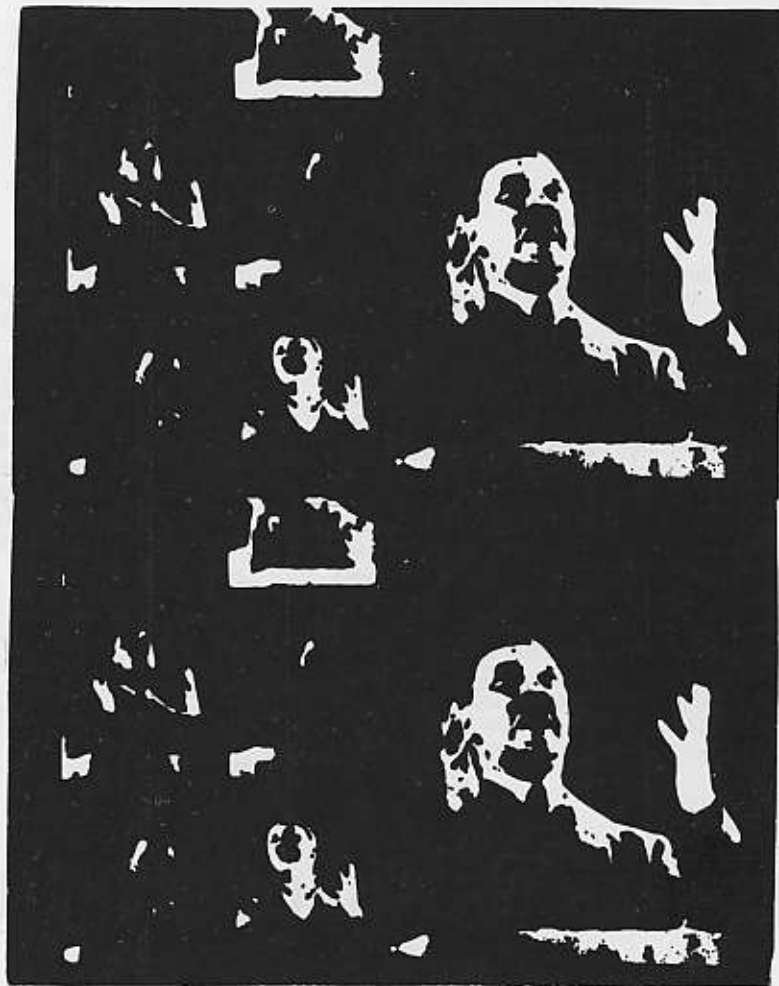
Oodi isänmaalle

katso kaunis kultakello
karjankello
kirkonkello
kaikki kutsuu työhön suureen
isänmaata rakentamaan

kellon ääni kutsun antaa
ilokäskyn
meille kantaa
kuokka kädessä voittoon menen
niinkuin esi-isät ennen

pellon poika temput tietää
myrskyt
hallat
kaikki tietää
kuokall vako kirveell maja
köyhyys pelko pois näin aja

vainolaisen murheeks muuttuu
matka tää kun hälle
suuttuu
poika pellon
pienen mustan
poika idän suuren pustan

Arthur Penn; The Chades; Armottomat 1966
Joseph Losey; The Lawless; Laiton kaupunki 1949

Armottomat on televisiosta elokuvan palvelukseen siirtyneen ohjaajansa tähänastinen päätyö. Se kertoo nuoren vankikarkurin pakomatkasta ja tämän aiheuttamasta riehunnasta pikkukaupungin väestön keskuudessa. Väkivaltaisudet johtavat lopulta karkurin lynkkaamiseen. Laittomassa kaupungissa on asetelma melkein samanlainen: Nuorta meksikolaispoikaa syytetään jossakin USAn etelävaltioiden pikkukaupungissa rikoksista, joita ei ollut kukaan tehnyt. Lehti, joka uskaltaa puolustaa nuorukaista joutuu ihmisten raivon kohteeksi ja sen toimitus tuhoaan täydellisesti. Filmien ainoa oleellinen ero loppuissa; Armottomat loppuu syyttömän nuorukaisen kuolemaan ja sankarin lähtöön, tämän luopuessa taistelusta. Laittomassa kaupungissa syytön uhri selviää hengissä ja sankari päättää jatkaa taisteluaan. Tämä osoittaa tekijöiden suhdetta tuleval-

suuteen: Losey uskoo ihmisen hyvyyteen ja että hyvä voittaa tulevaisuudessa. Pennin suhtautuminen on paljon pessimistisempää.

Molemmissa pätkissä on westerneistä periytyvä yksinäinen sankari, joka turhaan yrittää puolustaa lakia ja oikeutta. Armottomissa se on sheriffi, joka epäonnistuu suojellessaan karkuria puolihumalaisen kansanjoukon raivolta. Loseyn sankari on lehtimies, joka pelastettuaan syyttömän meksikolaispojan joutuu itse ihmisten hävitysvimman kohteeksi; hänen lehtensä toimitus tuhoaan.

Penn suuntaa filminsä kärjen lähinnä ihmisiin, keskiluokkaan ja nopeasti rikastuneisiin nousukkaisiin, jotka eivät ole pystyneet kehittymään elintasonnousun edellyttämällä tavalla. Nämä viettävät lauantailtansa ystäviensä vaimoja vietteillen, juopotellen ja riidanalheita etsien. Eräs filmin parhaita jaksoja on sheriffin mukiloiminen hänen omassa toimistossaan; slinä miehet purkavat johtajataaan, kaupungin

AMERIKAN YHTEISKUNTAKRIITTEJÄ

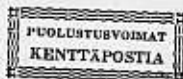
mahtimiestä, kohtaan tuntemansa kateuden sherifin, jota pidetään tämän johtajan asiamiehenä. Filmin huippukohtaus tapahtuu romuautovarastolla, jonne villiintynyt kansa on rynnännyt kuultuaan, että karkuri pilleskelee siellä. Ihmisten hulinoissa sytty varastoalue tuleen ja ihmiset rupeavat innokkaana odottelemaan karkurin esiintuloa. Karkurinmetsästyksestä tehdään jonkinlainen kansanjuhla, jossa kukin pitää hauskaa miten parhaaksi näkee. Kun sheriffi saapuu paikalle tilanne vähitellen rauhoittuu ja ilotulitus laimenee.

Laiton kaupunki sisältää kritiikkiä yhteiskuntaa ja sen omia tiedotusvälineitä kohtaan, jotka Loseyn mielestä saavat pahan liikkeelle. Laittoman kaupungin väkivaltaisuuudet saavat voimansa rotuvihasta, jota tunnetaan vierasta kansaa, meksikolaisia, kohtaan. Näistä pelätään tulevan kilpallijoita työmarkkinoilla ja heidän pelätään kaventavan valkoisten lei-

pää. Senvuoksi heidät painetaan mahdollisimman alas ja sorrettuun asemaan. Juuri rotuviha aiheuttaa sen, että kiihko ja viha leimahtavat liekkiin Laittomassa kaupungissa paljon nopeammin kuin Armottomissa.

Arthur Penn on saanut filmilleen erittäin hyvät lähtökohdat, sillä tuottaja ei ole rajoittanut häntä filmin sisällön suhteen kovinkaan suuressa määrin, ja rahavaratkin ovat olleet runsaat. Niinpä on selvää, että Laiton kaupunki tekee aluksi jotenkin laimean vaikutuksen Armottomien rinnalla, mutta lähemmin tarkastellessa ja kun otetaan vielä huomioon ikäero huomataan, että Laiton kaupunki on vähintään yhtä suuri mestariteos kuin Pennin elokuva. Losey on yhteiskuntakriitikko ja hänen filminsä ovat vastalauseita yhteiskuntaa kohtaan, kun taas Pennin mainioesti kuvattu filmi vetoaa tunteisiin ja se vain julistaa amerikkalaisen pikkukaupungin ja sen asukkaiden raakuutta ja sivistymättömyyttä.

jussi melkas

kulttuurikilpailutstep

sarjatstepkuvat:1.vale- 2.elkvtit 3.muut step

sana:1.essoot 2.novellit 3.runet seep

kulttuuriteet tuotava martti jellaikselle 7 C 19.2.67 mennessä step

ratsulla teimitettavaksi helsingin ruomalaiseen reaalityseen

vladimirgatan 8-10

helsingfors

AMERIKAN YHTIISKUNTAKRITTEJA

helsingin kulttuuritalo

maailmankuulun arkkitehdin alvar aallon käsialaa pohjoismaiden korkealuokkaisin konserttisali kongresseja varten kahdeksankieliset simultaanitulkkauslaitteet

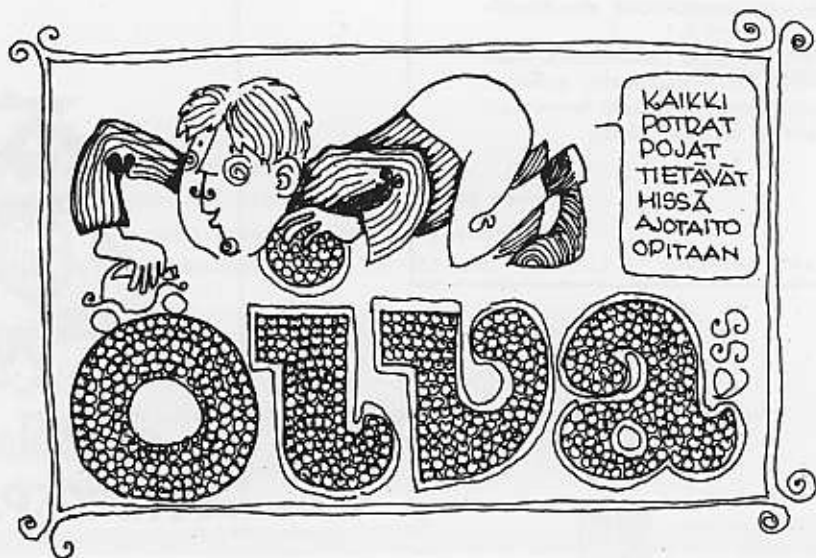
talo on myös nuorison suosima tanssipaiikka. Lauantaisin soittaa kolme vallo-orkesteria. auloissa olevat pöytävalaisimet luovat viihtyisää tunnelmaa. tervetuloa 10-vuotiaaseen kulttuuritaloon.

kulttuurityö ry

sodan syttyessä antaudun ehdoitta
juuso salokoski
(ilmoitus)

opintolainoja
YHDYSPANKKI

JALAKKAALLE!

JALAKKAALLE!

JALAKKAALLE!

JALAKKAALLE!

koulukirjat

koulutarvikkeet

kaikki samasta paikasta

koulun portilta

**kuusikymmentä ~~kymmene~~ metriä
kaksi**

"ressulaisten"

kantakirjakauppa

KESKUSKIRJAKAUPPA OY

Kalevankatu 6, puh.30425